

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.388/2012/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. B. A. pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Görömbei Zoltán ügyvéd (címe) által képviselt Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.20.640/2011/29. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 25 000 (huszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperest a szabadságvesztés büntetésének végrehajtása során 2010. október hó 27. és november hó 3. napjai között az alperesnél tartották fogva a 34. számú, a nyilvántartás szerint nemdohányzó zárkában, amelyben két erősen dohányzó elítélt is volt. Ezt az idült asztma és többszörös allergia megbetegedésben szenvedő felperes a felügyeletnek és a nevelőnek több alkalommal is jelezte.

A felperes 2010. decemberében a BV. Központi Kórházában történt vizsgálatánál a korábbiakhoz (2008.) képest állapotváltozást, rosszabbodást nem jegyeztek fel, ebből következően pedig a dohányzó zárkában való elhelyezés maradandó egészségromlást vagy megbetegedést nem okozott.

A felperes kártérítési igényét az alperes elutasította (42/133/5/2011.), amely határozat átvételét követő 30 napon belül előterjesztett keresetében a jogsértés megállapítása mellett az alperest eredetileg 2 450 000 Ft, majd módosított keresete szerint 1 001 000 Ft kártérítés és annak 2010. november hó 1. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte a jogalap hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság a 29. sorszám alatt meghozott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi, azon belül az egészséghez fűződő jogát, amelyet meghaladóan a keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 80 000 Ft perköltséget, míg a le nem rótt 147 000 Ft kereseti illetéket, a meg nem fizetett 90 125 Ft szakértői díjat és a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Határozatának indokolása szerint a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. (Bvtvr.) 35. §-ának (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a Ptk. szerint a bv. szervezet felelős. A Bvtvr. 46. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az elítélt részére egészséges és kulturált elhelyezést kell biztosítani.

A nem dohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 1. és 2. §-aira, valamint a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának szabályairól a büntetés-végrehajtási szervezetnél címmel kiadott 17/1999. (XI. 18.) IM rendelet 3. és 4. §-aira is figyelemmel büntetés-végrehajtási intézetben dohányzó és dohányfüst-mentes zárkát kell kijelölni. Ezen rendelkezéssel a jogalkotó célja az volt, hogy a dohányzó és nemdohányzó elítéltek ne kerüljenek közös zárkában elhelyezésre, tehát az alperesnek is elkülönítetten kellett volna tartania a dohányzó és nem dohányzó elítélteket.

A szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 3. §-a kimondja: a fogvatartott személyiségi jogainak védelmét a büntetés-végrehajtási szervezetnek, továbbá a végrehajtásban közreműködő, illetve az azt segítő szerveknek és személyeknek is biztosítani kell. A rendelet 34. §-a (2) bekezdésének m) pontja szerint a házirend tartalmazza a dohányzással kapcsolatos rendelkezéseket. Az elsőfokú bíróság hivatalos tudomása alapján az alperes házirendjének II/29. pontja rendelkezik úgy, hogy a nemdohányzó zárkában történő elhelyezést az intézet csak lehetőségei szerint tudja biztosítani.

A Bvtvr. 36. §-ának (1) bekezdése szerint az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő ételmezésre, valamint egészségügyi ellátásra.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes eleget tett a fenti előírásoknak a felperes elhelyezése során, mert a 34. számú zárka nemdohányzóként került feltüntetésre.

Ugyanakkor a zárkában két fogvatartott erősen dohányzott, amellyel összefüggésben az alperes kötelezettsége lett volna a házirend betartatása, aminek elmulasztása miatt megsértette a felperes egészséghez fűződő jogait.

A perbeli szakvélemény szerint ezen hét napos fogvatartás miatt a felperesnél állapotrosszabbodás nem alakult ki, egészségromlás nem következett be, illet a felperes bizonyítani nem tudott, ezért a kártérítés megfizetésére irányuló keresetét az elsőfokú bíróság elutasította, és őt a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta az alperes költségeiben.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes marasztalását kérte 1 001 000 Ft kártérítésben és annak járulékaiban. Álláspontja szerint a kártérítéshez szükséges valamennyi feltételt bizonyította, s a törvény nem is kívánja meg, hogy a személyhez fűződő jogainak megsértésén túl további következményt is igazoljon, a kártérítéshez önmagában elegendő a jogsérelem bekövetkezte. Utalt arra, hogy a szakvélemény is rögzítette: közvetlenül az eset után szubjektív panaszokkal jelentkezett az orvosi vizsgálatra.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a személyiségi jogsértést megállapító részét, míg a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, amelyből levont jogi következtetéseivel is egyetértett az ítélet tábla.

A felperes fellebbezésében írtak miatt emeli ki az ítélet tábla, hogy ő a nem vagyoni kártérítésre okot adó immateriális hátrányát szubjektív panaszaiban jelölte meg, amit sem a 2010. december hónapban történt orvosi vizsgálata, sem pedig a perben lefolytatott szakértői bizonyítás nem támasztott alá.

A felperes nem bizonyított előadása ezért nem volt alkalmas részére nem vagyoni kártérítés megállapítására, ehhez szükséges lett volna ugyanis olyan konkrét immateriális sérelmet bizonyítani, ami a kompenzáció ezen módjának alkalmazását indokolta volna. A személyiségi jogsértés önmagában ugyanis nem vagyoni kártérítési kötelezettséget nem alapol meg. A jogellenesség mellett a kártérítés további feltétele olyan nem vagyoni hátrány keletkezése, amelynek kiegyenlítése, kompenzálása csak pénzbeli előny nyújtásával biztosítható. A felperes a perben ilyen nem vagyoni hátrányt a fentiek szerint nem igazolt. Az effektíve dohányzó zárkában történt elhelyezés eltérése számára nem lehetett annyira megterhelő, ami önmagában - további hátrány bizonyítása nélkül - a nem vagyoni kártérítési igényét megalapozhatta volna.

A Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség

szabályai szerint. A Ptk. 84. §-ának (1) bekezdésében felsorolt szankciók közül csak az e) pont alatti a szubjektív jellegű, amelynek értelmében alkalmazandó kártérítési szabály is a szubjektív jellegű felelősség Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében rögzített szabálya, eszerint pedig a kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltételek a kár, a jogellenes magatartás, a kettő közötti okozati összefüggés és a károkozó magatartásának a felróhatósága. Lévéen összefüggő feltételekről szó, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát.

A kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltétel hiánya kizárta az alperes marasztalását, miáltal megalapozottan került sor a felperes kártérítési keresetének az elutasítására, ezért az ítéltábla az első fokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

A felperes a fellebbezési eljárásban teljesen peresztes lett, ezért az ítéltábla őt kötelezte a jogi képviselővel eljár alperes költségének megtérítésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a peresztes felperes személyes költségmentessége okán a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli, ahogy az őt képviselő pártfogó ügyvéd díját is a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése alapján (Pp. 87. §-ának (2) bekezdése).

Debrecen, 2012. november hó 29. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő